

SM de Hosson
Longarts

Palliatieve Zorg

2 november 2019

> Om video te starten

Column

Anna Verhulst @ALJVerhulst · 1u

Patiënt wakker aan beademing, kan niet praten, maar wil mijn hand niet loslaten.

Pijn? Nee, schudt ze.
Benauwd? Nee, schudt ze.
Bang? Nee, schudt ze.

Dan vraag ik:

Wilt u gewoon even mijn hand vasthouden? Ja, knikt ze geestdriftig.

Ben er maar even bij gaan zitten ❤️

Middeleeuwen

Consoler Toujours

'La médecine,
c'est guérir parfois,
soulager souvent,
consoler toujours.'
(Ambroise Pare 1510-1590)

(Geneeskunde is soms genezen,
vaak verlichten,
maar altijd troosten)

Dame Cicely Saunders

➤ 1967 – 1985 Christopher's Hospice

Palliatieve zorg

- Somatische dimensie
- Psychische dimensie
- Sociale dimensie
- Existentele dimensie

- (Advance Care Planning)
- (End-of-life Care)

*"You matter because you are you,
And you matter to the last moment of
your life.*

*We will do all we can, not only to help
you die peacefully, but also to live until
you die."*

~Dame Cicely Saunders

How people die remains in the
memory of those who live on

— *Cicely Saunders* —

AZ QUOTES

Samaritan Healthcare & Hospice
SamaritanHealthcareNJ.org

“... “We think hospice means death, but as we watched you all take care of her, we realized it really means celebrating life.

Mike M.

Eva Hoeke
@EvaHoeke

Gister is mijn vriendin geopereerd aan de tumor. Wat me diep heeft ontroerd is de chirurg die, voor ze onder zeil ging, haar arm vasthield en er de hele tijd over aaide. Dat is zo lief, zo diep menselijk, dat ik bij deze alle artsen van NL wil bedanken. Jullie maken het verschil.

01-12-18 14:15

228 Retweets **2.690** vind-ik-leuks

Sara Spruitenburgh @saartjuh87 · 20u ▾

Als antwoord op [@EvaHoeke](#)

De huisarts die we mochten bellen op haar
privenummer om mijn vader te schouwen
in haar vrije weekend. Onbetaald want
eigenlijk is de huisartsenpost daarvoor
maar voor ons onbetaalbaar ❤️ [#shoutout](#)
[#hartvoorzorg](#)

Jesse_de_Pesse @de_pesse · 21u

Als antwoord op [@EvaHoeke](#)

Ik was 20 en toen ik wakker werd na een zware operatie vrolijkte de verpleegkundige mij op door hoorbaar voor mij door de porto te roepen: 'Dames, dat lekkere ding van vanochtend is wakker, kom hem maar ophalen (of zoiets). Ik schoot meteen in de lach! <3voor verzorgend personeel

Jet @reimertjet · 6u

Als antwoord op [@EvaHoeke](#)

Doodsbang wachten in een bed op de operatie (borstkanker). En die verpleegkundige die dat zag en een kwartier lang mijn hand vasthield tot ik onder narcose ging. En me zo geruststelde! [#dankjedokter](#)

Anita van Dam @VanNaoki · 21u

Als antwoord op [@EvaHoeke](#)

Hier de longarts die bij ons thuis afscheid kwam nemen 2 dagen voordat mijn maatje stierf

Francis Klunder @FransKI · 19u

Als antwoord op [@EvaHoeke](#)

Mijn chirurg bleek zo empathisch en betrokken dat ik nog steeds de neiging moet onderdrukken hem niet te knuffelen bij controle. [@spaarnegasthuis](#)

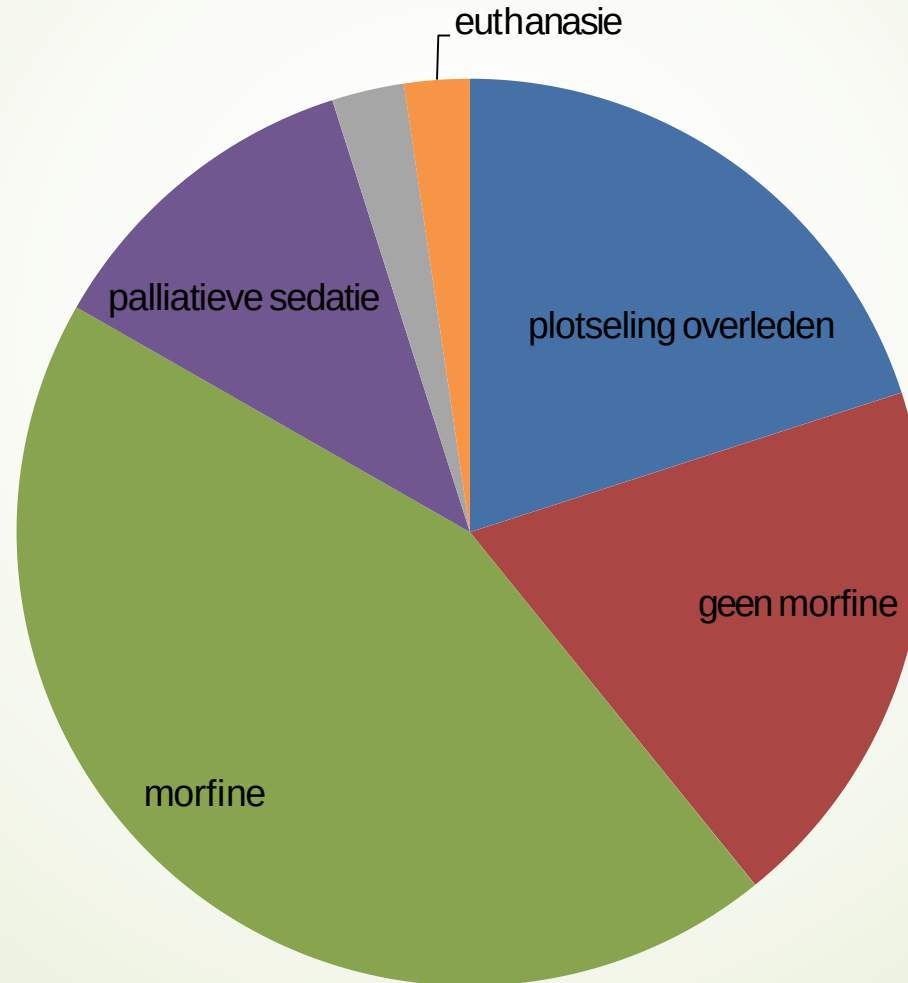

End of life

Waken

Sterfte in Nederland in 2015 (n=146000)

How people die remains in the
memory of those who live on

— *Cicely Saunders* —

AZ QUOTES

Waken

- Intensief voor familieleden
- Taken van zorgverlener bij sterfbed:
 - ER ZIJN
 - Begeleiding/uitleg/informatie patiënt EN naasten
 - Symptoombestrijding (uitputting, onrust, angst, benauwdheid, pijn)
 - Anticiperend: dreigen symptomen en kunnen we die voor zijn?
 - Verstikking/bloeding (acute palliatieve sedatie?)
 - Riten/gebruiken/tradities
 - Begeleiden palliatieve sedatie

Waakmand

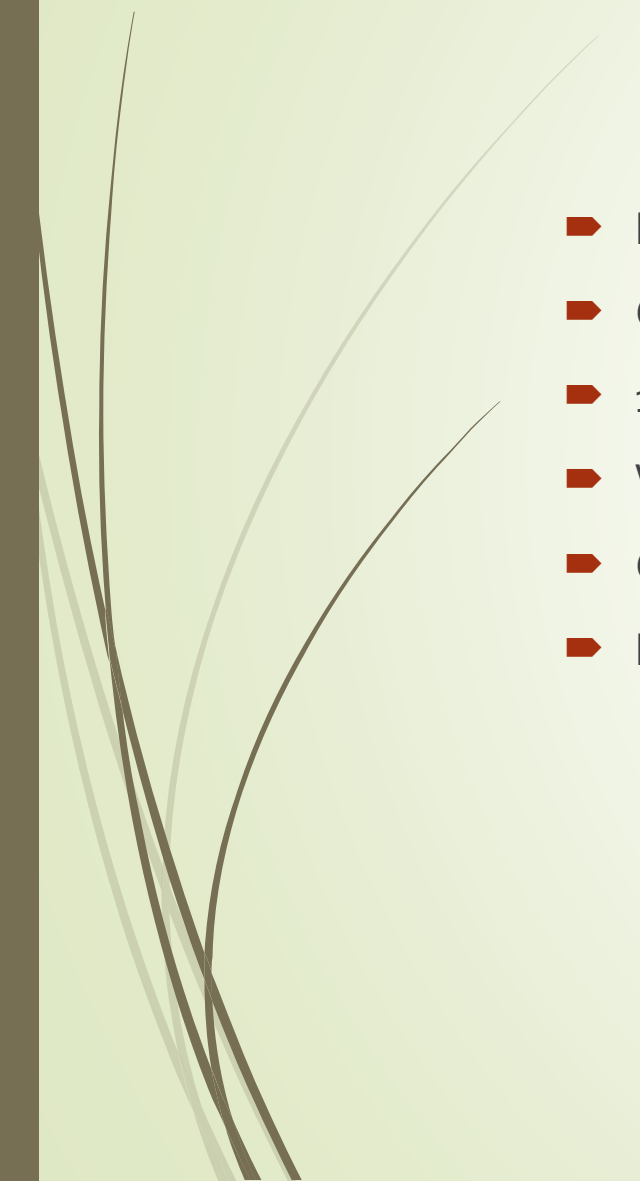
- Boeken
- Gedichtenbundels
- Kussens/dekens
- Zelfverzorging
- Snacks
- Kaarsen

Medische interventies laatste levensfase

1. Er zijn
2. Symptoombestrijding
3. Palliatieve sedatie
4. Acute palliatieve sedatie
5. Euthanasie

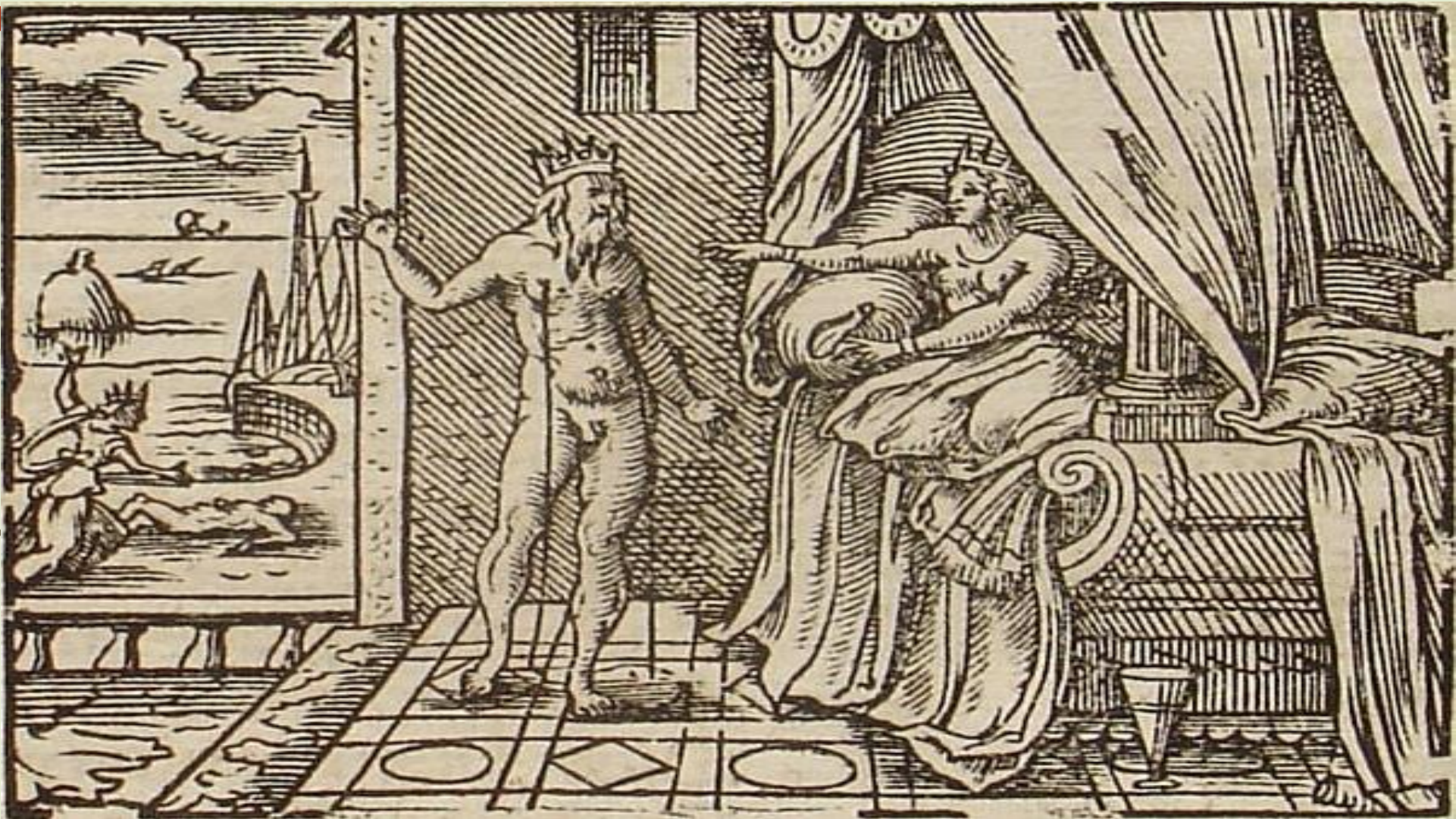
Dyspneureductie: Morfine

- Krachtig analgeticum
 - Groep der opioïden
 - 1806 Friedrich Sertuener (apotheker, Paderborn)
 - Werkzame bestandsdeel van opium
 - Geextraheerd uit de papaverplant
 - Inmiddels synthetische productie
-

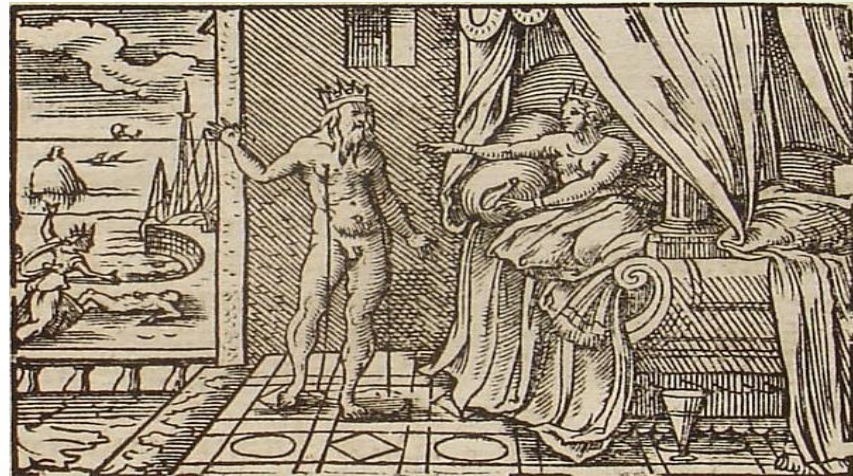
Dyspneu/pijnreductie: Morfine

- Krachtig analgeticum
- Groep der opioïden
- 1806 Friedrich Sertuener (apotheker, Paderborn)
- Werkzame bestandsdeel van opium
- Geextraheerd uit de papaverplant
- Inmiddels synthetische productie

Morpheus

- Griekse God van dromen
- Zoon van Hypnos (God van de Slaap)
- Kon de vorm aannemen van elk mens
- Verscheen in dromen als geliefde

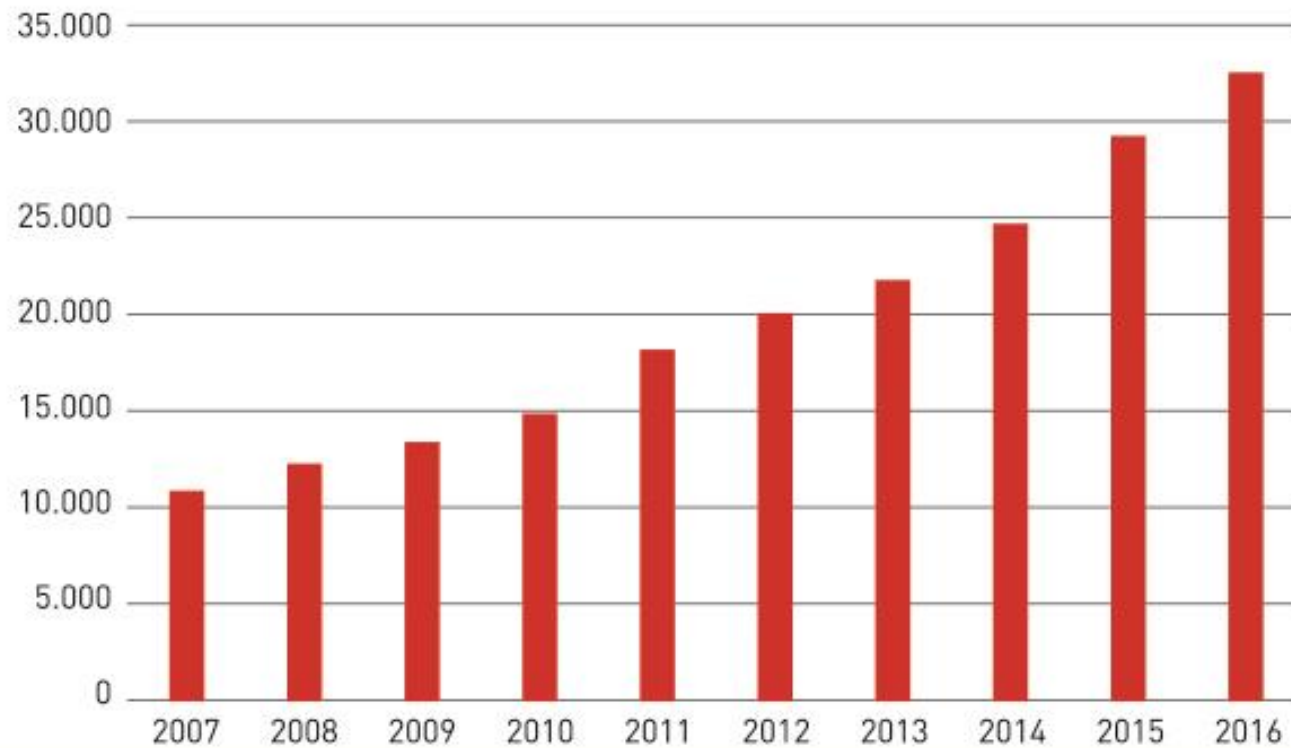

Palliatieve sedatie

Palliatieve sedatie

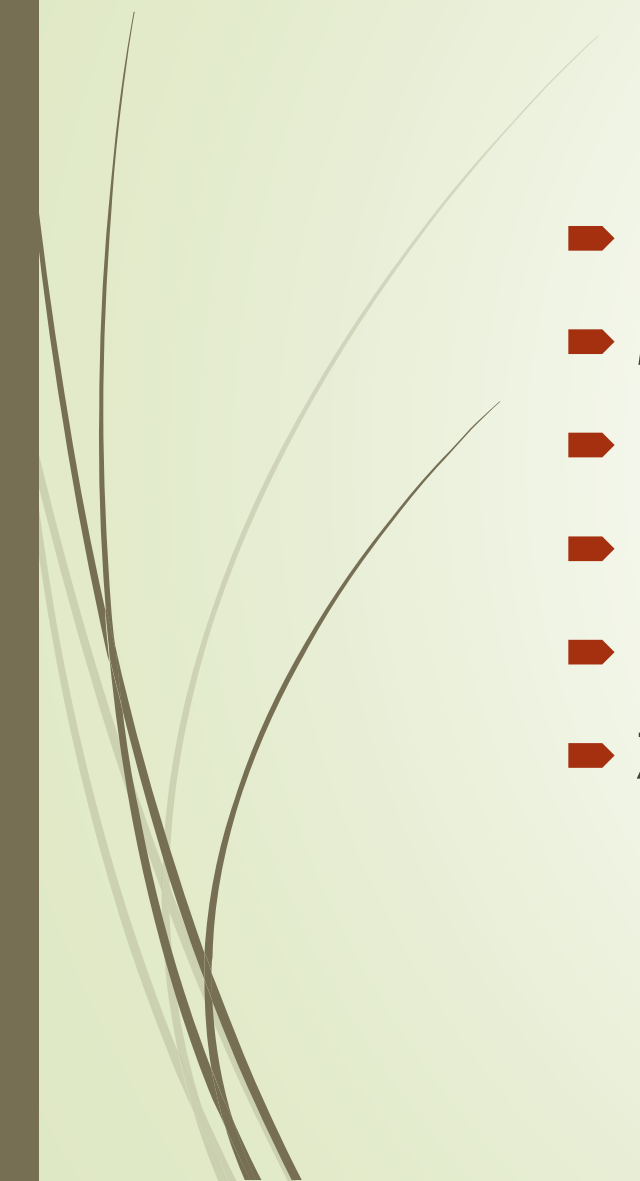
Palliatieve sedatie in thuissituatie bij 32.500 overlijdens

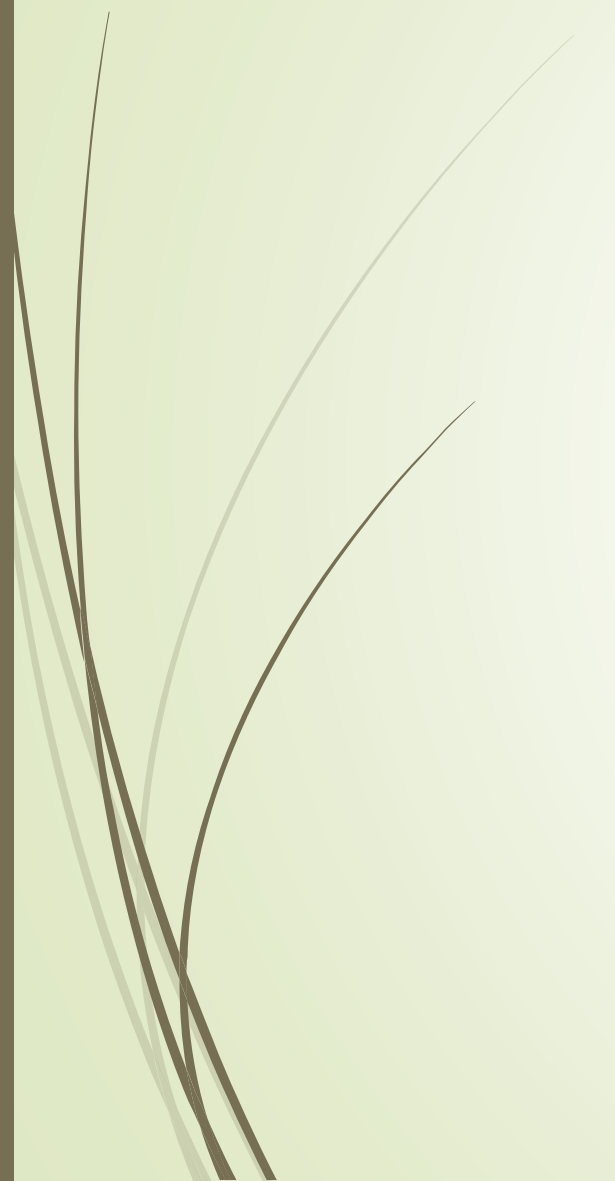

AANTAL PATIËNTEN WAARBIJ PALLIATIEVE SEDATIE VANUIT OPENBARE APOTHEEK IS VERZORGD.

Palliatieve zorg:

- Nog veel uitdagingen
 - Maatschappelijke relevantie
 - Ethiek
 - Empathie/ compassie
 - Positie zorgverlener
 - Zorg voor de zorgverlener
-

SANDER DE HOSSON

SLOTCOUPLET

*Ervaringen
van een
longarts*

Afscheid

Vragen?

